1941 NOV. 10.

Valentt Béla

IFJÚ ÉVEK

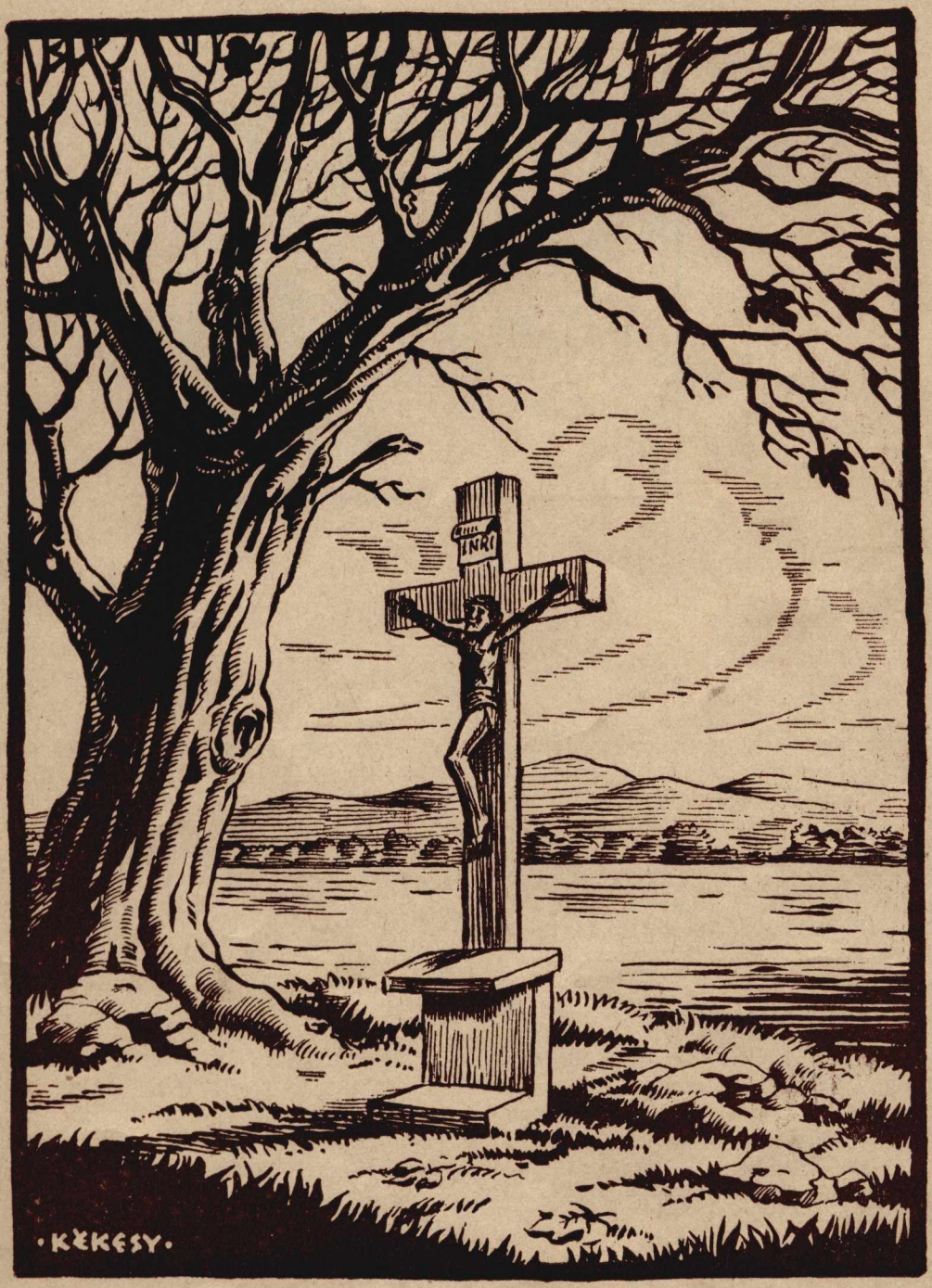

KERESZTREJTVÉNY

Kelemen Tamás

(10 pont)

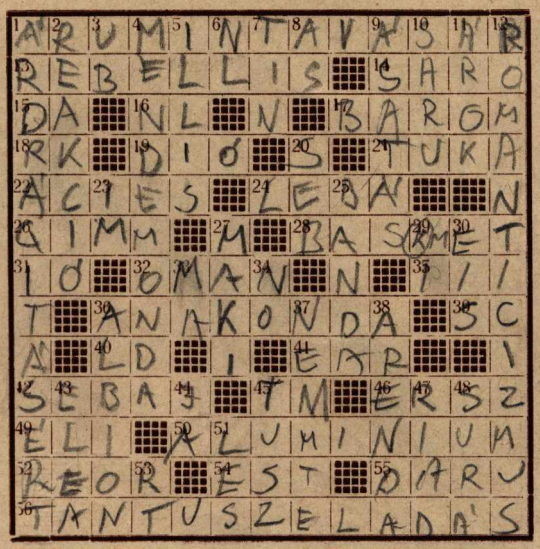

Vízszintes. 1. Budapesten rendezik meg minden tavasszal. 13. Lázadó — latinul. 14. Vissza: imádkozol — latinul. 15. Itt — németül. 16. Nagy Lajos. 17. A szarvasmarhák és bivalyok közös neve. 18. Római katolikus — rövidítve. 19. Keményhéjú gyümölcs. 21. Zuhanóbombázó. (Első betűje hiányzik.) 22. Csatasor — latinul. 24. Vissza: Tamási Áron híres regénye. 26. Híres német meseköltő. (Betűhibával.) 28. Kosár — angolul. 31. Én — olaszul. 32. Arábiai szultánság. 35. 3 — római számmal. 36. Brazíliai óriáskígyó. 39. A scandium kémiai jele. 40. Láda mássalhangzói. 41. Fül — angolul. 42. Vígasztaló szócska. 45. Tandíjmentes — rövidítve. 46. Erszény eleje. 49. Ószövetségben szereplő főpap. 50. Könnyűfém. 52. Vélek — latinul. 54. A nap lenyugvásának ideje. 55. Emelőgép. 56. Kisszakaszárusítás.

Függőleges: 1. Sok embert ítéltek el mostanában emiatt. 2. Ellenhatás. 3. U. B. 4. Szóbeszéd. 5. Amazoktól — latinul. 6. Azonos 16. vízszintessel. 7. Van ilyen hal is. 8. Az arzén kémiai jele. 9. Ennek a révén ismerjük meg az ókori művészetet és kultúrát. 10. Lábbeli. 11. Kisközség Ung-vármegye ungvári járásában. 12. Vörösmarty, Kisfaludy Károly ennek az irodalmi iránynak a képviselője volt. 26. Sérülés. 23. Mutatószó. 25. Zenekar régebbi elnevezése. 27. Majomnév. 29. Kérdőszó. 30. Jég — németül. 33. Időhat. szó. 34. Indulatszó. 38. Nagy-Britannia régi kelta eredetű neve. 37. I. Tagadószó. 11. Magyar Turista Egyesület. 38. Haszonbér. (Ékezethiány.) 43. Ókori város a Tyrrheni-tenger partján, Posidoniától délre. 44. Igen — németül. 45. Kezes. 47. Megijed 48. Vissza: elárusító. 51. Futballban használt kifejezés. 53. Részvénytársaság — rövidítve.

IFJÚ ÉVEK

BUDAPEST, 1941. NOVEMBER. XX. ÉVFOLYAM 3. SZÁM.

Cövek

Két munkás két nehéz sulyokkal
izzadva vert egy oszlopot.
Az oszlop ingott. Újra verték,
de tág volt a föld s nem fogott.
— Ennek cövek kell, szólt az egyik,
az kitölti a réseket,
s az oszlop állni fog, s kibír majd
vihart és földrengéseket.
vihart és földrengéseket.

Köröskörül megcövekelték
S most, ha mellette elmegyek,
mintha valamit mondanának
az erős, kemény cövekek.
Néznek rám a földből kiállva
beszélőn, mozdulatlanul,
s én állok, mint a megigézett,
s a szemem látomásra gyúl:

...Cövek kell! Mindenütt cövek kell,
kemény, erős, dacos vas-ék,
hogy az oszlop meg ne inogjon,
verje bár mennykővel az ég!
Ember-cövek kell, ki a résbe
önnön magát mélyre veri,
hogy ne ropogjanak tovább már
a világ eresztékei!
Mindenütt ezer rés sötétlik,
minden félelmesen inog:
a föld, a rend, a hit, a jóság,
az ezeréves oszlopok.
Elvek, eszmék és igazságok
tövén már hézagos a föld,
s ha egy esztelen, vad vihar jön,
percek alatt mindent kidönt...
Cövek kell itt!! Megérzed-e,
hogy ez a legszebb hivatás,
hogy ezért vagy, hogy erre szűltek,
s hogy nem pótolhat senki más?
Mert sok a rés, s te kellesz, mégha
csak szálkányi is életed:
a hazád, hited oszlopát
ezzel is erősítheted!

Állj be, tömődj be hát a résbe,
légy bár gyermek, ifjú, öreg,
s tartsd a helyed minden veszélyben,
tarts ki végig büszkén, keményen,
mint a cövek!!

Bódás János.

Hol sírjaink domborulnak...

A hősök költője és a költők hőse: Petőfi úgy sejtette a jövendő nemzedék arcát, hogy azok a hősök sírjára borulnak és imádkoznak.

Evangélikus egyházunk külön rendelt ünnep nélkül is a kegyelet napjává tette régóta a halottairól való megemlékezés őszi ünnepét. Családi halottja mindenkinek eszébe jut: hiszen könnyeit kicsalja elvesztett kedvesünk megszakadt életközösségének minden fájdalma. Hány sírhantra szomorodott család tagjait köti össze ilyenkor a temető, nem egyszer keményebben, mint a templom.

Egyházi halottainak emlékezete egyre jobban ébresztgeti az ifjúságot is. Több helyen szokássá szépült, hogy az elhúnyt lelkipásztor, tanító, tanár sírjához odavirágozzák az unokák: Mi nem felejtünk! Emberöltőn át az Isten véghetetlenségét szolgáló nevek elevenednek meg és melegítenek tovább.

De minden magyarnak vannak megszámlálhatatlan testvér halottai is: A magyar hősi halottak! Talán ismeretlenek és mégis ismerősök, mert sorsuk a mi sorsunk és haláluk a mi életünk, önfeláldozásuk a mi élettörvényünk. Vérük széjjelhullajtva a félvilágon: Krasznojarszktól Verdunig, a Donec partjától a Maricáig; csontjaik talán elszórva, sírjaik mégis jeltelen jelentéssel egy nemzet életének örök jogát és kötelességét üzenik az unokáknak.

Istennek kegyelme a bűnös ember számára a kereszthalálban vált örök életté. Isten a nemzeteknek élethosszabbító erőt a hősök vérében nyujt. Adjunk hálát Néki azért a kegyelemért, hogy hősi halottainkról emlékezhetünk. Áldjuk kegyelmében azok neveit, akiknek névtelen sírját szívünk emlékvirágaival szórhatjuk tele.

Ma egy éve a visszatért Máramarosszigeten, a református nagytemplomban hirdettem Istennek ígéjét. Az ottani temető sírjai tele voltak tűzdelve kis nemzeti zászlókkal. Honnét jöttek ezek?

A pápai diákok küldötték azoknak a magyar halottaknak sírjára, akik a rabság huszonkét éve alatt nem érhették meg halottsorsukban az életnek ünnepét.

Kedves testvéröcsém, magyar evangélikus diák: a halottak és hősök emlékezetének napján mélyítsd bele és ültesd bele ismeretlen testvéreink ismerős, örök magyar sírjába nemzeti érzésed, fajszereteted minden szépségét és reménységét, hogy gyökeret verjen és gyümölcsöt teremjen hősi halottaink véréből.

Erre az áldott vérátömlesztésre hívnak értetek elhalt testvéreitek, hogy bennetek vérré és életté váljon az a hazaszeretet, amely az Ő vérüket választotta nemzeti életünknek megtartó italául! *Bácsi Sándor.*

Katona József emlékezete

A véletlen milyen csodálatos találkozása az, hogy Bánk bán tragédiájának két megörökítője, a magyar Katona és az osztrák Grillparzer, ugyanegy évben, 1791-ben született. 150 éves születésük emlékét üli a művelt világ.

Katona József szobra Kecskeméten.

Katona József november 13-án született Kecskeméten, polgári családból. Pesten a kegyesrendieknél tanult, majd itt jogászkodott. De itt kapcsolódott bele a színházi életbe is: kisebb szerepekben fel is lépett, s beleszeretett a híres énekesnőbe, Déryné ifiasszonyba. Majd Döbrentei Gábor felszólítására kisebb kísérletezések után írt Bánk bánját 24 éves korában beküldötte a kolozsvári drámapályázatra. Ott Bólyai János Mohamedjét tüntették ki első díjjal, Katona művét meg sem említették. Elveszett út közben, hiszen Kolozsvár akkor még messzebb volt a fővárostól, mint manapság, vagy rosszindulat áldozata lett a költő? Még ma sem tudjuk. Tény és valóság, hogy a költő elkedvetlenedett, s hazament Kecskemétre, városi állást vállalt. Többé nem írt, bár 1820-ban kinyomatta művét. Egressi Gábor, a nagy tragikus színész, Kolozsvárott jutalomjátékul választotta a Bánk bánt 1834-ben s benne Petur bán szerepét játszotta. Katona pályája végleg kettétört, s korán, 39 éves korában szállott sírba.

Valóban, a magyar dráma Petőfije, 24 éves fejjel írta meg legnagyobb magyar tragédiánkat. Bánk, a nemes lovag, a nagy hazafi és szerető férj megrázó tragédiáját mindnyájan ismeritek, vagy meg fogjátok ismerni. Elolvassátok, színpadon élvezitek majd e művet, bizonyára megráz majd igazságával. Ha azonban tudjátok, hogy e mű a magyar színműírás kezdetén keletkezett, Kisfaludy Károly kísérleteivel egyidejű, akkor még inkább fogjátok méltányolni nagy értékét. S ha az osztrák költő, Grillparzer Bánk hűségét emeli ki és színtelen alakot rajzol, annál na-

gyobb Katona költészete, ki a tragédia színeivel ráz meg; élet, magyar élet tárul elénk benne. II. Endre idegenekkel telített udvarában megértjük a főurak elégedetlenségét, a szegény paraszt Tiborc keservét.

Üstökös csillag hazánk irodalmának egén Petőfi és Katona. Fényük ma is világít, művük állandó érték, s Katona születésének 150. évfordulója élete tragédiájára hívja fel figyelmünket. Megírja ezt Jókai Mór is Mégis mozog a föld (Eppur si mouve) című érdekfeszítő regényében. Ennek hőse, Jenőy Kálmán, Kisfaludy Károly és Katona József vonásait mutatja, és sok más nagy ember társasága tanulságossá teszi ezt az örök művet. Olvassuk el ilyen gondolatokkal s Katonára ismerünk hősének alakjában. (—)

A tatárjárás

1241. őszén szomorú volt Magyarország képe. Tatárdúlás nyomai mindenfelé. Hétszáz éve tavasszal tört be országunkba a mongol tatár nép. Uralkodója Nagy Tatárországot kicsinynek barát keletre ment, hogy felkeresse a magyarok őshazáját. Meg is találta a künn Oroszországban lakó magyarokat, s ő hozta társaival a hírt a tatárok nagy készülődéséről. Sajnos, nagy kirá-

A tatárok magyar foglyokat hajtanak.

találta, s a Káspi-tengertől nyugat felé tört. Pedig országa a Csendes Óceántól Perzsián keresztül egészen odáig terjedt, de a világuralomra törő fejedelem többre vágyott — emberi gyarlóság, hogy sohasem elég, amink van...

IV. Béla király idejében Juliánus lyunk nem tudott tenni ellene semmit. Befogadta a kúnokat, kik Kuthen király vezetésével már a tatár hordák elől menekültek, letelepítette őket a Kis- és Nagykúnságban, s belőlük kemény magyarok lettek. A királyi csapatokat Pest körül vonták össze, de a betóduló

tatárokkal szemben a Sajó melletti mezején volt a döntő ütközet. Szerencsétlen csata után az egész ország az ellenség martaléka lett. Az mentette meg a további bajtól, hogy Tatárországban meghalt a főkán s Batu, aki a nyugati hódítást vezette, utódja szeretett volna lenni, tehát visszasietett hazájába.

IV. Béla király újraépítette a szegény országot. A tatár szétdúlt mindent, s ebből szinte úgy látszik, nem is szándékozott itt letelepedni, hanem csak zsákmányolás volt a célja. Béla élelmet, vetőmagvat, jószágot hozatott, mikor visszatért. Mert nemcsak a lakosok széledtek szét, rejtőztek el a hegyekben, erdőkben, a hegyek rengetegeiben, hanem a király is menekülni volt kénytelen, s egészen Dalmáciáig ment el. Mikor visszajött, várakat épített, ezek az Alföld peremén, a hegyvidékek szélén most is hirdetik IV. Béla előrelátását: köztük volt Buda, Visegrád, Pozsony vára és annyi más a Bakony, Cserhát, s a Mátra és Bükk szélén. Ha ezeket nézzük, emlékezzünk arra, hogy az ország védelmét így kívánta a második honalapító Béla biztosítani.

A tatárdúlás semmivé tette azt, amit az Árpádok nagy uralkodói építettek; később a mohácsi vész megsemmisített mindent, amit a nagy királyok létrehoztak; majd Trianon teremtett kétségbeesett helyzetet. S mégis él magyar, áll Buda még! Élünk és nagyobbodunk, mert van isteni igazságszolgáltatás, mely a derék és munkás népet megtartja. (—)

IV. Béla könnyes szemmel nézi a pusztulást.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Az első számban hirdetett pályázatunk most 15-én lejár. El ne feledkezzetek róla. Már is érkeztek pályamunkák, de kisebb számban, mint máskor. A pályaműveket akár a főszerkesztő, akár a felelős szerkesztő lakására küldhetitek.

HÁZI ÁHÍTAT

Énekeljünk: 443, 290, 259, 300. (Dunántúli Ker. Énekeskönyv.)

Kegyelem, irgalmasság és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és Krisztus Jézustól, a mi Urunktól. Ámen.

Olvassuk el a következő szentírási igéket:

Nov. 9—15. Efezusbeliekhez 4:1—6. v. Nekünk keresztyéneknek: evangélikus, református, római katolikus, stb. felekezethez tartozóknak, különböző fajtájú híveknek, kicsinyeknek és nagyoknak, megvannak a közös kincseink. Pál természetesen nem sorolja fel valamennyit, csak hetet említ meg, de éppen elég egyszerre ennyit is számba venni. Ne törjük hát a fejünket mi sem azon, hogy miről lehetne még megemlékezni, hanem a hét minden egyes napján gondolkodjunk egyen-egyen a felsoroltak közül. Vasárnap arra gondoljunk, hogy ha számtalan különböző templomba sietnek is az emberek, az egyik keresztet vet, a másik nem, az első térdel, a második ül vagy áll, mikor imádkozik, mégis mind egy testhez: az anyaszentegyházhoz tartozunk. Hétfőn, munka indultán, jusson eszünkbe, hogy nincs az az emberi erő, vagy akarat, vagy szorgalom, amely a hitet kiharcolhatná magának, mert ezt minden felekezetbeli hívőnek egyedül a Lélek adja, Isten Szentlelke. Kedden mindnyájan a jövőbe nézzünk és azzal az egy reménységgel folytassuk a már megkezdett munkát, hogy egykor Isten lesz minden mindenben és lészen egy akol és egy pásztor. Szerdán az Úrra: Jézusra tekintsünk, mert egyedül csak Ő válthat meg bennünket s ezért Ő mindnyájunknak közös és egyetlen Krisztusa. Csütörtökön a hitünket vizsgáljuk meg, nem beteg-e, nem hamis-e s ezért talán már nem is hit többé, hanem hitetlenség, mert hit csak egy van, t. i. a krisztushit, amely hisz Abba, aki az istentelent, akár magyar, akár zsidó, akár katolikus, akár protestáns, megigazítja. Pénteken a keresztségre eszméljünk rá, amely köldökzsinórként valamennyiünket, a föld hátán szétszórt sokfelekezetű keresztyéneket, egy anyához: az anyaszentegyház egy testéhez láncol. Szombaton az Istenhez térjünk meg, közös Atyánkhoz, és megpihenve engedjük, hogy ne csak a nagy mindenségben és másokban, hanem mibennünk is munkálkodjék.

Egész héten át így elmélkedjünk! De ne csak elmélkedjünk, hanem igyekezzünk is megtartani a Lélek egységét a békességnek kötelében! Mi evangélikusok járjunk elől jó példával másvallású keresztyén testvéreink előtt. A magunk hitét féltve őrizzük, de otthon és az iskolában és egész életünkben szenvedjük el azért egymást szeretetben, legyünk alázatosak, szelídek és hosszútűrők. A nagy upsalai svéd ev. érsek, Söderblom Náthán († 1931.) élete lebegjen előttünk és miként ő, éljük át mi is a keresztyénség egységes, ú. n. ökuménikus voltát s imádkozzunk, dolgozzunk érte. Csatlakozzunk az ökuménikus törekvésekhez, ha nem is leszünk követői a Faith and Order (=Hit és Szervezet) s a Life and Work (=Élet és Munka) mozgalmaknak s nem is tudjuk, hogy mit végzett az egyik 1927-ben Lausanneban s mire jutott a másik 1925-ben Stockholmban, majd 1937-ben Oxfordban konferenciázva. Ezeket az emberi erőfeszítéseket bírálhatjuk, de amit az Ige mond, annak okvetlenül engedelmeskednünk kell, vagy elveszünk!

Nov. 16—22. Efezusbeliekhez 4:7—10. v. Pál apostol még egy nyolcadik közös kincset is említ, s ez a kegyelem. És az a különös, hogy mikor itt erről beszél, akkor utána nem a Krisztus keresztrefeszítéséről vagy feltámadásáról emlékezik meg, amint ezt különben szokta, hanem Jézus mennybemeneteléről. S az is érdekes, hogy a mennybemenetelről nem a saját szavaival szól, hanem a 68. zsoltár 19. versét idézi, még pedig nem pontosan szóról-szóra, hanem jelentős átalakítással. Egészen biztos, hogy mind a két különlegesség jelent valamit. Próbáljuk hát meg és bogozzuk ki értelmüket.

Az első azt jelenti, hogy a kegyelem kap-

csolatban van a mennybemenetellel. Erről eddig igen keveset hallottunk. Pál apostol se igen ír másutt róla. Inkább azt mondja el többször, hogy Krisztus meghalt a mi bűneinkért, tehát azért, hogy kegyelmet nyerhessünk; azután sokszor bizonyítja, hogy Jézus a mi megigazolásunkért támasztatott fel, tehát azért, hogy a kegyelem ne legyen hiábavalóvá, hanem éljünk vele és általa, azaz elnyerjük; de alig beszél itt-ott a kegyelem és a mennybemenetel kapcsolatáról. Most azonban erre utal. És méltán, mert mi sem természetesebb, mint hogy a kegyelem és a mennybemenetel egymástól elválaszthatatlanok. A kegyelem királyi tett, Jézus királyi volta pedig éppen mennybemenetelével jut teljes kifejezésre, amikor az Atya jobbjára ülteti, hogy nevében kormányozza a világot mindaddig, míg mindent az Isten lábai alá nem vetett. Félelmetes Úrrá lesz a Krisztus s mégis bizalommal tekinthetünk rá, mert legfőbb királyi tisztjének azt tartja, hogy mindegyikünknek kegyelmet adjon. Még pedig ingyen! Ezt fejezi ki a 68. zsoltárból kölcsönzött, átalakított idézet. A zsoltár 19. verse ugyanis eredetileg így hangzik: „Felmentél a magasságba, foglyokat vezettél, adományokat fogadtál emberekben". E helyett Pál ezt mondja: „Fölmenvén a magasságba, foglyokat vitt fogva, és adott ajándékokat az embereknek". A kettő között az a különbség, hogy az egyikben az emberek adnak adományokat az Úrnak, a másikban az Úr: Jézus ajándékozza meg az embereket. Vagyis nem fogad el a kegyelemért semmit, inkább újabb ajándékokat ad, azokat, amelyekről az Apostoli Hitvallás III. ágazata emlékezik meg sorban. Tőlünk pedig csak azt várja Jézus, hogy fogadjuk el minden ajándékát, ha már eljuttatta hozzánk, és várjunk rá türelmesen, ha még nem keresett volna fel bennünket. Mert biztos, hogy jön, és biztos, hogy ad!

Nov. 23—29. Efezusbeliekhez 4:11—16. v. A feltámadott és mennybement Krisztus legdrágább ajándéka, amint a III. hitágazat is ezt veszi előre, a Szentlélek. Mindjárt utána következik azonban az anyaszentegyház. Pál apostol már előbb szólt a Lélekről, nem kell tehát megbotránkoznunk azon, hogy most rögtön az egyházról kezd beszélni. Igaz, nem mondja ezt így ki, de a kép, amelyet használ, éppen az ő egyéb írásai alapján, nem vonatkozhat másra, csak az egyházra, és azt fejezi ki, hogy az egyház Krisztus teste. Ez pedig röviden két dolgot jelent. Először is a testnek sok része van és minden tagnak megvan a sajátos feladata. A szemnek más a szerepe, mint a fülnek, vagy a kéznek és a lábnak s mindegyik a maga kötelességét kell, hogy teljesítse. Egyik sem tarthatja feleslegesnek a másikat, mert egyik sem lehet meg a másik nélkül. Amint ezt Pál apostol más helyen írja, mi lenne, „ha ezt mondaná a láb: mivelhogy nem kéz vagyok, nem vagyok a testből való; avagy nem a testből való-e azért? És ha a fül ezt mondaná: mivelhogy nem vagyok szem, nem vagyok a testből való; avagy nem a testből való-e azért? Ha az egész test szem, hol a hallás? Ha az egész hallás, hol a szaglás? Most pedig az Isten elhelyezte a tagokat a testben egyenként mindeniket, amint akarta. Ha pedig az egész egy tag volna, hol volna a test? Így azonban sok tag van ugyan, de egy test. Nem mondhatja pedig a szem a kéznek: nincs rád szükségem; vagy viszont a fej a lábaknak: nem kelletek nékem". (I. Kor. 12:15—21.) Így az egyházban mindnyájunknak megvan a maga feladata s bár csak hűségesen teljesítenénk azt! Erre int legelőször a páli kép: az egyház Krisztus teste. De azután másodszor arra figyelmeztet, hogy „mindenestül fogva nevelkedjünk Abban, aki a fej, a Krisztusban!" Miért? Mert tőle árad élet a testbe. A gyülekezet elvész, az egyház belepusztul (s vele mi is), ha elveszti a kapcsolatát Jézussal, amint meghal a test, ha elköltözik belőle az élet. Ezért kell a Krisztusban növekednünk. Ezért bármennyire hajlamos lennél is gyermekvoltodnál s ifjúkorodnál fogva arra, hogy ide s tova hányjon a hab és hajtson a tanításnak akármi szele, maradj meg a Krisztusnál!

Nov. 30—dec. 6. Efezusbeliekhez 4:17—24. v. A Krisztus hívévé lennünk, az egyház élő tagjává válnunk nem könnyű dolog, mert akkor egész életünket oda kell szánjuk az Istennek. Először is az elménket, ezt az okoskodó és gáncsoskodó diákfejet. Azután a mindig több szabadságot követelő ösztöneinket és érzékeinket, mert nem adhatjuk oda magunkat a bujálkodásra, bármennyire természetesnek tetszik is ez. De le kell vetkezzük mindenképpen ama régi élet szerint való ó-embert és fel kell öltözzük amaz új em-

bert, mely Isten szerint teremtetett igazságban és valóságos szentségben. S amikor ezt hallod, azt ne mondd, hogy mi evangélikusok, vagy protestánsok nem gondolkozhatunk ilyen középkori módon. Ez először is nem középkori gondolkozás, hanem Isten Igéjének a parancsa és követelése. Másodszor, vajjon nem éppen mi valljuk-e, hogy számunkra hit és élet szempontjából egyedüli zsinórmérték a Biblia? Vajjon tiltakozhatunk-e ekkor egyáltalában ellene, nem kell-e inkább naponként jobban engedelmeskednünk neki? Gondoljunk csak arra, az Igének ezzel a szakaszával kapcsolatban, amit Luther nem a katolikusoknak vagy más hiten levőknek, hanem nekünk, evangélikusoknak írt a Kis Kátéban a keresztségről: „Azt jelenti, hogy a bennünk lévő régi ember naponkénti bűnbánat és töredelmesség által vízbe fojtassék és meghaljon minden bűnnel és gonosz kívánsággal együtt, és viszont naponként új ember jöjjön elő és támadjon fel, aki Isten előtt igazságban és tisztaságban örökké éljen."

Kétségtelen tehát, hogy itt nincs helye semmiféle tiltakozásnak, vagy akárcsak húzódozásnak is. Keresztyén, megkeresztelkedett és evangélikus voltunk együtt parancsolják, hogy engedelmeskedjünk s valóban úgy járjunk, amint illik elhívatásunkhoz. Vagy megadjuk hát magunkat az Istennek, mint valami bekerített sereg és ekkor rabságra jutunk, de Istennek csodálatos rabságába: az igazi szabadságra; vagy pedig nyomorultul elveszünk, mert visszautasítjuk az Isten békeajánlatát s halálba rohanunk, mert esztelenül tovább hadakozunk. Csak ez a két eshetőség van. Vigyázz, hogy a jobbikat válaszd, melynek útja az igaz hit és a tiszta erkölcs, a vége pedig örökélet!

Imádkozzunk:

Mi Atyánk, Istenünk, Aki szeretet vagy, áldunk és dícsérünk Téged, mert Te elküldted a Te Krisztusodat, Aki a mi Urunk és békességünk s aki meg akar minket is békíteni egymással, hogy az Ő keresztje által e g y testet formáljon belőlünk. Ihlesd meg hát a Te egyetemes egyházadat az egységnek és a szolgálatra való egyesülésnek a lelkével. Add, hogy minden keresztyén kész legyen hitének újabb bizonyságát adni és Megváltónk akaratának újabb és igazabb értelmezését elfogadni. Hevítsd érzéseinket, növeld meg látomásainkat, oszlasd el a káros előítéleteket és szenvedélyeket. Vidd győzelemre az emberek között a testvériségnek és a megértésnek szent ügyét. A próféciák szent látomáséért kérünk, hadd vállalhassuk magunkra azt a feladatot, amely korunkban a Messiás tanítványaira hárul. Hadd dolgozzék az egész keresztyénség a Te országodnak a Földre való eljöveteléért. Óh Örökkévaló! Kegyelmes Atya, a Te szent Lelked ereje emelje fel az emberiséget az igazi életig, amely Tebenned van és ez a szenvedő teremtett mindenség, amely a bűn szolgaságában nyög, vezettessék a Te gyermekeid dicsőséges szabadságára, a mi Urunk, Jézus Krisztus által. Ámen. — (Az 1925. évi stockholmi konferenciáért mondott imádság.)

Önálló imádság.

Mi Atyánk, ki a mennyekben vagy . . .

Énekeljünk:

Dicsőség mennyben Istennek . . . (Dunántúli Ker. Énekeskönyv. 1. ének.)

BIBLIAI KÉRDÉSEK

November havi kérdéseink:

1. Hol imádkozik Jézus így: „Szent Atyám, tartsd meg őket a te nevedben, akiket nékem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi!"? Jan 17:11

2. A pártoskodás ellen melyik levelében és hol harcol Pál? I Korint 1:10-17 I Korint 3:1-13

3. Hol van szó Pál leveleiben a halottak feltámadásáról? I Kor. 15:1-58. X 1 Teszo 4:13-

4. Jézus mennybemeneteléről hol tudósít bennünket a Biblia? Márk 16:19 Luk. 24:51, Ezek 1:9.

5. Pál leveleiben hol fordul elő ez a kifejezés: „ingyen az ő kegyelméből"? Róma 3:24.

Beküldési határidő: november 25.

Három kereszt a határ mentén

Irta: **Laki Tibor.**

A Toronyai hágónál, ahol a magyar —orosz határt a toronya-viszkovi út keresztezi, fából rótt őrház áll a fenyveserdő közepén. Az őrház egy határvadász portyázó-szakasz otthona.

A gyantaszagú nyári estén hűvös szürkület ereszkedik a hegygerincre. A fenyőfák sötétzöld sora olyan, mintha feltűzött szuronyú katonák végtelen sora állna némán őrt az ezeréves magyar határ mentén.

Zombai zászlós áll még egy ideig és belenéz az egyre sötétedő estébe. Nincs több dolga, lefekhet már — gondolja magában, és nyújtózkodik egyet. Azután lassan megindul az elsötétített őrház felé. Bent leül az ágya szélére, de közben eszébe jut, hogy írni kellene haza. Elő is vesz egy tábori lapot és megírja: jól van, nincs semmi baj. Azután lefekszik. Nem tud aludni. Valami nyugtalanságot érez. Napok óta nem

Megszólalt a géppuska.

A fenyőfabordázatú őrház körül mozgolódás van. Beszéd nem hallatszik, csak bakancsok tompa dobogása és szuronyok meg kézigránátok tompa csörgése hallatszik. — Zombai zászlós, a szakasz parancsnoka, osztja szét az őrséget. A két járőr tiszteleg és elindul a határ mentén ellenkező irányban, hogy a tőlük több kilométernyire lévő őrházak őrségével az érintkezést fenntartsa.

látni az oroszokat. Még béke van, de idegeikben érzik a nyugtalanságot. Tavaly nagygyakorlaton még itt álltak az oroszok, néha el is beszélgettek velük jelbeszéd útján, most csak messziről látni őket. Nem egyenes dolog ez — morfondíroz így magában. — Végre csak elnyomja az álom.

Puskalövés surrogó hangja hasít bele az éjtszakába. A szakadékos hegyek visszaverik a váratlan hangot. Utána

még egy lövés. Valamelyik járőr adott le riasztó lövést.

Zombai talpra ugrik. Fönt van már az egész őrség. Mindenki puskája után nyul, mikor kiadja a parancsot: riadó! Egyiknél golyószóró, másik csoport géppuskát visz. Így mennek ki a sötét estébe. Kint puskaropogás fogadja őket. Széles sávban pásztázza őket körül az ellenséges gyűrű.

— Sokan lehetnek — mondja az egyik katona.

— Legalább egy század — feleli valaki izgatottan.

Akkor már a mi géppuskáink is megszólalnak és lövik a Viszkov felől támadó ellenséget.

— Fiúk, csak óvatosan — szól biztatón a zászlós. De akkor már az egyik honvéd összerogyott éppen mellette.

Az oroszok félkör alakban vették körül az őrházat. A magyar szakasz szívósan védekezik. Kézigránát is robban, utána elhallgat az egyik orosz géppuska. Később az egyik magyar géppuska némul el. Erre odakúszik Zombai. Kilőtték a géppuska kezelőjét. Ő hasal oda melléje, és újra felhangzik a kattogó ropogás.

Már egy órája áll a harc. Zombai zsibbadt karral fekszik a harmatos gyepen és tenyerével próbálja elszorítani vérző sebét. Közben adja az utasításokat Kétyi szakaszvezetőnek:

— Kitartás! Most már minden percben megjön a segítség.

Észak felől új ropogás vegyül a csatazajba. A felmentő járőr oldalba kapja az oroszokat.

Zombait egy katona kötözi.

— Gyere, segíts — szól oda szomszédjának, amint az ájult tisztet hátraviszi. — Elájult.

Közben egyre halkul az ellenség tüze. Mire a hajnal derengeni kezd, újra csendes az erdő, csak néhány fa áll tépetten, az éjtszakai gyilkos tűz áldozataképpen.

A katonák között élénk beszéd. Ez volt az első ütközet, amit átéltek. Három halottjuk van és két hadifoglyot ejtettek. Ott gubbaszt a két megijedt fogoly és bizalmatlanul nézi a magyarokat.

A három kereszt ott áll a határ mentén.

Délelőtt kijött Ökörmezőről az ezredes úr. Eltemették a halottakat. Sírjuk fölé fenyőfakeresztet tűztek. A három kereszt, mint parányi társa a hatalmas fenyőknek, áll ott a határ mentén és néma figyelmeztetésként hirdeti barátnak és ellenségnek egyaránt, hogy magyar honvédek vérrel és fegyverrel védik az ezeréves határt, amely örök, mint a magyar élet.

Magyar utászok

A most folyó nagy háborúban gyakran hallottunk a rádióban és olvastunk az ujságokban a derék magyar utászokról. A legtöbb ember az utászokat önkéntelenül is az úttal hozza kapcsolatba, azt gondolva, hogy utász az, aki utat épít. Ezzel a közhiedelemmel szemben az utászok jóformán mindent csinálnak, csak utat nem építenek. Ez inkább a munkaszolgálatos csapatok feladata. Nem túlzás, ha azt mondjuk, az utászok a hadsereg ezermesterei. Hidak építése, jégtorlaszok robbantása (pl. a Duna jégtorlaszai az elmúlt télen), árokba fordult járművek kiemelése, szétrombolt távbeszélő összeköttetés helyreállítása, barakkok építése, árvíz esetén a mentési munkálatok stb. mind az ő feladatuk. Ehhez jönnek még a háború feladatok: Hídverés, vagy gépkocsin magukkal szállított anyagból, vagy a helyszínen kitermelt faanyagból, ellenséges aknamezők felszedése, ellenséges drótakadályok átvágása, kiserődök elfoglalása, erőszakos átkelés a folyókon rohamcsónakokkal, erődítés (géppuska, golyószóró, páncéltörő ágyú állásainak kiépítése, óvóhelyek építése), aknák lerakása az ország határainak megvédésére stb. mind az ő feladatuk. Az utászok élete tehát éppen elég színes, izgalmas és változatos. Szervezetük a terephez és a különféle feladatokhoz idomul: vannak gyalogos kerékpáros, gépkocsizó és hegyi utászok.

Hídverés a Pruth folyón.

Amikor csapataink átlépve az ezeréves határt, megindultak az orosz kolosszus ellen, mindenütt az utászcsapatok mentek az első vonalban. Ők vágtak utat bajtársaiknak a tüskésdrótkerítéseken keresztül, ők szedték fel az ellenséges aknákat, melyeket az oroszok azért helyeztek el minden úton és mezőn, hogy a magyar katonákat és magyar harckocsikat az előnyomulásban meggátolják. Ha ugyanis valaki ezekre az aknákra rálép, vagy ha a harckocsi ráhajt, az aknák felrobbannak. Olyan ügyesen voltak elrejtve a fű és bokrok között, hogy igen nehéz volt idejekorán ezeket felfedezni és felszedni. Derék utászaink azonban szinte megérezték, hogy hol kell aknának lenni és csak kitűnő kiképzésüknek és egyéni leleményességüknek köszönhető, hogy ezerszámra szedték fel az orosz aknákat, anélkül, hogy ennél a veszélyes műveletnél egy utász is megsebesült volna. A visszavonuló el-

lenség az összes hidakat felrobbantotta, hogy gyorscsapataink előnyomulását meggátolja. Derék utászaink azonban órák alatt hidakat építettek a szétrombolt hidak helyén. Sok helyen még égett a benzinnel leöntött és felgyujtott híd, más helyen meg derékig vízben kellett dolgozniok, mert az oroszok még a híd pillérjeit is elpusztították. Míg az utászcsapatok egyrésze elől küzdött, a másik része a már elfoglalt területen az ú. n. hadihidat mindenütt szilárd és nagyteherbírású fahíddal cserélte k,i amelyet nemcsak a katonaság, de később a polgári lakosság is használhatott. A felszabadult hadihidakat pedig gépkocsin szállították tovább előre, hogy ismét kéznél legyen, ha szükség van rá. A rengeteg híd közül a legnagyobb a Dnyeszter folyón épült, ahol a felrobbantott és vízbeszakadt vashíd tetejére építették rá a leleményes utászok a pompás, 220 méter hosszú hidat. A hatalmas építmény 10 nap alatt készült el, a német katonák nem győztek eleget csodálkozni a magyar utászok pompás munkáján.

A Dnyeszter felrobbantott hídja.

Ha egy-egy nagyobb városban éjjeleztek csapataink, az utászok előzőleg bejárták azokat a helyeket, ahol magyar katonák vannak elszállásolva és megvizsgálták az épületeket, hogy a küszöb alatt, a szobákban, az ágyak alatt, a szekrényekben stb. nincsen-e robbanóanyag elhelyezve, amire bizony sok példa akadt. Szerencsére az utászok kutató járjőrjeinek éberségén az ellenség minden ilyen kísérlete kudarcot vallott.

Az utászok nehéz és felelősségteljes munkájukat nagy lelkesedéssel és jókedvvel végzik, erről azonban legközelebb beszélek.

Dr. Kemény Lajos.

Kész az új híd.

Ötven éve választották D. Raffay Sándor püspök urunkat lelkésszé

— Beszélgetés —

Irta: **vitéz Dezséry Endre**, az Egyetemes Önkéntes Munkaszolgálat sajtóelőadója.

Furcsa, lázas napok voltak... A budapesti fasori gimnázium előtt már virágzott a gesztenyefa... Vídáman repítették a fehér labdákat a szomszédos sportpályán a teniszezők... Mosolygó, gondtalan emberek séltáltak a virágpompás városliget felé... Budapest, már a frissen kacagó nyárnak örvendezett, de a maturandusok az évjáratokról-évjáratokra szálló örök gyomorremegéssel, sápadtan gyülekeztek. — Érettségi!

Adomák keringtek.

Szájról-szájra adták a vizsgáló bizottság elnökéről, *D. Raffay Sándor* püspök úrról azt a bájos kis történetet, amely jobban jellemzi az ő gerincességét, mély humorát minden erőltetett jelzőnél.

Egy alkalommal, mint vizsgáló-bizottsági elnök — mesélték — megszólításával tüntette ki az egyik jelöltet. A fiú a beszélgetés során „Kegyelmes Úr" címzéssel illette.

A püspök úr, aki megkívánja, hogy főtisztelendő úrnak szólítsák, így utasította rendre:

— Kegyelmes? Jegyezze meg fiam, *kegyelmes* csak az Isten lehet!

Ez ébred újra a tudósító lelkében, amíg D. Raffay Sándor püspök úr előszobájában vár, hogy bejuthasson eléje, lelkésszéavatásának ötvenedik évfordulója alkalmával.

Most, amikor a vörös rémuralom borzalmairól olvasunk napról-napra, idehaza pedik a Nemzetvédelmi Kereszttel kitüntetettek fényes névsorát hozzák ujságjaink, ellenforradalmi visszaemlékezéseiről szeretnők megkérdezni a püspök urat.

Annak idején — ez ma már történeti értékű adat — Prőhle Vilmos egyetemi tanárral Dániában, Svédországban járt és az ottani királyi ház sarjain keresztül igyekezett Magyarországnak barátokat szerezni azokban a sötét napokban, amikor a legbátrabb, legöntudatosabb magyar szívek is úgy érezték, nem bírják tovább... Memorandumot juttatott el Lloyd Georgehoz és Wilsonhoz...

Késő este kerülök eléje. Nagyon sok látogatót fogadott a mai napon is, mégsem fáradt. Villog elevenfényű szeme. Aki csak egyszer is látta ígehirdetésen vagy más alkalommal, tudja, milyen lenyűgöző hatású magyarbajúszos, rózsás arca, derék tartása, hangjának érces csengése.

Ragyogóra fényezett lapú asztalán érdekes dísz: egy országzászló kicsinyített mása.

Kérdésünk után egy pillanatig arra néz. Majd nyugodtan, gyönyörű magyar kiejtéssel, csodálatosan szép mondatokban szólani kezd, s megkezdődik az élményben gazdag ujságírói élet egyik legtartalmasabb, felejthetetlen órája:

— Szerdán esténként találkoztunk egy megbeszélt helyen. Gyakran vörös őrség között surrantunk be. Ki az első, ki a második, ki a felsőbb emeletekre ment fel, mintha ott lenne dolga, hogy ne keltsünk feltűnést, míg

egy alkalmasnak látszó pillanatban egyik barátunk lakására siettünk. Egy postás járt hozzánk, ő tájékoztatott a vörösök terveiről, magával hozta a vörösök kiadványait, amelyeket megadott címekre kellett továbbítania.

— Egyszer ez a postás feljött a lakásomra is. Figyelmeztetett, a vörösök el akarnak fogatni. Bizony gyakran nem aludhattam otthon...

— Fegyveresek lesték szavaimat a paróchiámon, a Deák-téri templomban, amelyre gyakori felszólításuk ellenére sem tűzettem ki a vörös lobogót. Ők ugyan egy alkalommal vörös posztódarabot csempésztek a templomra; azonnal eltávolíttattam. A rémuralom idején is hordtam a nemzeti színeket kabátom hajtókáján.

— Fáber népbiztos, aki a kultuszminisztériumban székelt, csak nekem nem adott élelmiszerjegyeket a lelkészek közül. Még gúnyolódott is: A Deák-téri templomban mozit rendeztet be — jósolgatta — én pedig jó, ha foglalkozást változtatok, mert a papságból ezentúl megélni nem lehet.

— Egyházunk ellen intézett támadásaikat, országos gazságaik ellenére is, valahogyan soha nem vettem komolyan. Nagyon sokat foglalkoztam a kommunizmus történetével. Könyvtáramban eddig közzé nem adott emlékeket, aktákat őrzök, majd egyszer átadom egy levéltárnak a későbbi korok tanulságára.

— Ma is mindig Menenius Agrippa okos szavaira gondolok, aki a gyomor és a végtagokról szóló példájával csitította el a forrongókat.

— Ceglédi humorommal meg is mondottam vezetőiknek: „nem félek tőlük, mert ellenük szól a történelmi fejlődés." Az emberiség megköveteli a társadalmi osztályok egyensúlyát. Nem állhat fenn a vörös uralom, mert nem alapszik a magántulajdoni renden, egészen a készletek *felélése* vezeti.

— A hihetetlen veszedelemből a magyar parasztság józansága mentett meg. Örök hálával kell a magyar parasztságra gondolnunk, bennük él erőnk! Ők, szinte már konok magyar faji öntudattal, tiszta fejjel álltak ellen a bomlasztásnak...

— Hálából többet kellene törődnünk a magyar falvakkal, ne csak a kultúra mázát vigyük hozzájuk, valóban minden erővel gondoskodjunk lelki nevelésükről, életük fejlesztéséről...

...és a püspök úr a magyar népről beszél. Gyönyörű mondatokat mond. Hangja fölényesen tudó, mégis vonzó. Izzóan magyar, mégis bölcsen mérsékelt.

— Főtisztelendő püspök úr, reggeltől-estig elhaligatnám — lelkesedik a tudósító.

D. Raffay Sándor mosolyog. Majd közismert „ceglédi" humorával csak ennyit mond:

— Jó az öreg a háznál...

Emberentúli kék

Oly kurta volt az élet.
Oly csonka volt a szépség.
Oly ritka volt a béke —
S minden fél-boldog percbe
Annyi fájdalom s félelem vegyült:
E színskálának kellene legyen
Emberentúli kékje:
Valahol egy ősz, hosszú és derűlt,
Ahonnan vissza-látva
Szükségszerű minden gondunk, hibánk
Fénylik felénk értelme felfedetten —
De már többé nem tartozik reánk.

Reményik Sándor.

Hogy áll a magyar úszósport?

Tátostól függ egy-egy nemzetközi úszóviadal sorsa.

Van-e fejlődés, avagy nincs. Ez a kérdés felmerül minden sportágban. Ez érdekli az igazi sportembert, mert ehhez tudja mérni az elkövetkezendő időben szükséges teendőit. Hogy van-e fejlődés, annak a legjobb értékmérői a nemzetközi mérkőzések. A gyakori nemzetközi találkozók adnak összehasonlításokra alkalmat. Ezekből megállapítható először, milyen helyet foglal el a nemzet a világ sportolói között valamely sportágban, másodszor választ kapunk arra, hogyan is állunk az előző évekkel szemben.

A mai helyzetben bizony nem igen van alkalom nemzetközi mérkőzések rendezésére. Nehezek a közlekedési viszonyok. Az egyes nemzeteknek kisebb gondja is nagyobb a sportviadalok megrendezésének gondjánál. Így igazán csak nagyon gyéren nyílik alkalom nemzetközi viadalokra. Így van ez természetesen az úszósportban is. Erre az évre a svédek, németek, jugoszlávok és horvátok ellen volt úszó- és vízilabdamérkőzés tervbe véve. Végül is csak a svédek álltak ki ellenünk. A németek lemondták bizonytalan időre, a jugoszlávoknak a nyáron már nem volt alkalmuk kiállni... a horvátok meg mással voltak elfoglalva.

Így a svéd—magyar viadalból kell megállapítanunk, hogyan áll az úszósportunk. De ez az egy viadal és az itthoni eredmények mégis nyujtanak valami támpontot arra, hogy a kérdésre megkapjuk a feleletet.

A svéd—magyar úszóviadal első napján minden versenyszámot elvesztettünk — a hátúszást kivéve. A második napon úszóink szintén gyászosan szerepeltek. Mindegyik jóval formáján alul úszott. Az első napon talán azért, mert a többnapos utazás fáradalmait nem bírták és szokatlanul hideg volt a víz (15 fok). A második napon pedig lélektani oka volt a gyenge szereplésnek. Az első napi súlyos vereség teljesen letörte lelkileg az úszókat. A svéd portya többi állomásain már állandó formajavulásról tettek bizonyságot, azonban még ez a javulás sem volt elegendő arra, hogy a legjobb svédek leverésére vezessen.

Kétségtelenül megállapíthatjuk, hogy kötött úszásnemben nagyon el vagyunk maradva a külföldiektől. Legrosszabb a helyzet a mellúszásban. Ez szinte hihetetlenül hangzik, mert hiszen minden gyerek a mellúszással kezdi és mindjárt abba is hagyja. Ha versenyúszásra készül, azonnal „gyorsúszó" akar lenni. Az egyesületek is erre helyezik a fősúlyt és megelégszenek egy-két mellúszóval, akik többnyire mint szükségversenyzők szerepelnek. Mert végeredményben egy-kettőre ebből is szükség van. Ha másra nem, hát a váltónál... Így természetesen mellúszóinknak nincs is olyan nagy tere a fejlődésre, mert nincs olyan nagy versengés, mint a gyorsúszásban.

Hátúszóink is kevesen vannak. Pedig ehhez igazán nem kell valami nagy órdöngösség. Épen a fordítottja a gyorsúszásnak. Csak annyiban különbözik tőle, hogy ezt háton fekve kell úszni. Így kiváló gyorúszóink mellett szinte érthetetlen hátúszóink „gyengesége."

Háton is, mellen is a svédek jobbaknak bizonyultak a mieinknél. Hiába győzött Linköppingben Kovács a hát-

úszásban, az utána következő „komoly" versenyekben mindig alul maradt. Fábián pedig hiába közelítette meg a magyar csúcsot majdnem minden versenyén, mégis lemaradt a legjobb két svéd mellett.

Gyorsúszóink Linköppingben vereséget szenvedtek, Stockholmban is alul maradtak. Egyetlen igazi teljesítmény a portyán Tátosé volt. Tátos, amikor már talán túl volt a lelki letörésen, teljesen felszabadulva, Björn Borgot saját városában, Norrkopingben, európai csúcsteljesítményt úszva győzte le. Ez alkalommal nemcsak 400 méteren győzött, ahol 4:46.4-et úszott, hanem százon is. Itt 1:00.5-el győzte le a svédek legjobbját. A svédek másik legjobbja Ollson, aki jóval percen belül tud. (Stockholmban 58.2 mp-el győzött.) Emellett a svédek igen sok nagytudású fiatal versenyzővel rendelkeznek. Megállapíthatjuk tehát, hogy a magyarok egy olimpiai számokból álló versenyen Svédországban vereséget szenvedtek volna. Tehát az utóbbi évben a magyar úszósportban visszaesés állott be. Hiába mutatják ki a statisztikusok, ennyi meg ennyi új csúcsot értek el, ennyi meg ennyi versenyt nyertek meg. Végeredményben az igazság az, hogy nincs igazi fejlődés, mert úszósportunk nem a tömegekre támaszkodik, hanem — valljuk be őszintén — Tátoson áll vagy bukik. Ha Tátos jó formában van, minden számot megnyerünk, ha nem, akkor elvesztünk egy nemzetközi viadalt.

Hogy hol a hiba? Talán ott, hogy nincs elegendő verseny az utánpótlás részére. Egyrészt a egyesületek igyekeznek minden versenyszámot „hazaírni", a többivel meg nem törődnek. Másrészt meg a közönség szempontjából félnek. Azt gondolják, a közönség nem szívesen nézi a fiatalok versenyét. Pedig nagy tévedésben vannak, mert a közönséget a „verseny" érdekli igazán. Egyformán szurkol a kicsinyeknek és a nagyoknak, ha komoly küzdelmet lát.

Végeredményben láthatjuk, valóban visszaesést mutat a magyar úszósport. Talán még szerencse is, hogy nincs annyi alkalom a nemzetközi viadalokra. Így legalább nem érhet csalódás... Fel kell használni a „nyugalmi" időt. Versenyeket rendezni, minél többet és minél több versenyzővel. Ennek csak komoly eredmény lehet a vége. Hatalmasat lendülhet a magyar úszósport. S nem történhet semmi baj, ha történetesen az egyik versenyző nincs megfelelő formában, mert van még legalább tíz, akik közül válogatni lehet.

kis bé.

Meghalt Végvári!

Lapzártakor érkezett a szomorú hír, hogy meghalt *Reményik Sándor*, az erdélyi magyarság legnagyobb költője. Az evangélikus költő Végvári néven írta „Segítsetek!" című verskötetét, s ő mondotta Erdély szomorú éveiben: Eredj, ha tudsz, én itten maradok! És kitartott Kolozsvárt! Gyenge testében óriás lélek honolt. Még megadatott neki, hazája feltámodását megláthatta, még elnyerte hűségéért a költők legnagyobb elismerését, a Corvin-láncot...

Jó barátja, szerető támogatója volt az ifjúságnak is. Két éve evangélikus iskolákban is adott elő gyújtó költeményeiből; az Ifjú Évek munkatársa volt, mindig közölhettünk költeményeiből. Csak legutóbb is, októberben, ott állott lapunk élén Az Óriás című verse, mely hatalmas erővel jellemezte Luthert, de mintha a költőnek magának is jellemzése lenne.

Méltón róla karácsonyi számunkban emlékezünk, most csak nagy fájdalmunknak akartunk azonnal hangot adni. Reményik-Végvári él, míg magyar lesz e földön!

(=)

Három a kislány...

...— *Tudod — mondja Kati — nem is olyan rosszak ezek a táncórák itt az iskolai díszteremben. Legalább az igazgató úr láthatja, hogy mennyire el vagyunk foglalva délutánonkint a tanulmányokkal s nem üres szóbeszéd a túlterhelés. Másnap aztán csak nem olyan szigorú a latin órákon.*

— *Azért mégsem ártana néha a latin szavakat sem kipreparálni — vág közbe Juci —, akkor nem fordítanád, mint ma is a viribus unitist egyetlen férfiunak. Kire gondoltál akkor?*

— *Neked sem kell olyan nagyra lenned a latin tudományoddal — enyeleg Marika —, úgyis tudjuk, hogy elsőéves bölcsészettanhallgató és latin szakos az a bizonyos unokabátyád s azért készülsz a latin tanulmányi versenyre. Ha gépészmérnök hallgató volna, bizonyosan fizikából készülnél ugyanilyen buzgósággal. Belőlünk ne akarj római matrónákat nevelni. Én a latinnál jobban szeretem a kézimunkaórát. Az ember a horgolást folytathatja történelem órán is. Tegnap is, mikor a tanár úr a francia forradalommal kapcsolatban a frigiai sapkát emlegette, éppen akkor horgoltam az új sapkámat. Mutattam is a tanár úrnak. Sajnos, ahelyett, hogy megdícsért volna, rám kiáltott, hogy tegyem le a tűt, úgyis úgy áll a kezemben, mint favágó kezében a hegedűvonó. Jaj, de mérges lettem erre, így megsérteni egy felnőtt hölgyet! Nem is fogok rá mosolyogni három napig!*

— *Ami a felnőtt hölgyet illeti — folytatja Kati — lehetne róla beszélni. Amiért a múltkor a negyedikes gimnazista kezét csókolommal köszönt, még ne bízd el magadat. Nekem is köszöntek már így, igaz, hogy csak a fodrászsegéd s azt nem tudom, lehet-e komolyan venni.*

— *Bizonyosan más is akkor lépett be az üzletbe s annak szólt a köszöntés, — magyarázza Juci — nem neked. Hanem mondjátok, nem lehetne az osztályteák után is táncot indítványozni? Otthon is azzal szoktuk befejezni. Az igazgató úr mindig azt mondja, hogy az iskolának és a szülői háznak azonos elveket kell vallania. Mért ne menjen egyszer az iskola a szülői ház után? Nem igaz?*

— *Helyes. Csak arra vagyok kíváncsi, ha most elrendelték minden vonalon a jobbra hajtást, a valzerben is csak jobbra szabad fordulni? Kérdezzük meg a nénitől! A mai magyar óra nagyon szép volt, hanem a néni ruhája nem illett a tárgyhoz. Utóvégre Kölcsey kritikai elveit mégsem lehet zöld blúzban és lila szoknyában magyarázni...*

A beszélgetést rejtett mikrofon segítségével viaszlemezre vettük fel.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Olvasóinknak. Mivel felelős szerkesztőnk katonai szolgálatáról hazajött, a jövőben minden olyan kérdésben, mely a lap szerkesztésére vonatkozik, hozzá forduljatok. A Zsengékbe szánt verseket, prózai írásokat, pályázatokat, rejtvénymegfejtéseket neki küldjétek.

Rejtvénymegfejtőinknek. A beküldött megfejtésre írjátok rá a neveteket és címeteket. Ha saját rejtvényt is küldötök közlés céljából, azt külön papírra írjátok. A pontszámokban előforduló tévedés többnyire onnét ered, hogy a megfejtés és a közlésre szánt rejtvény egy lapon van.

Diákesetek. Újabban mindgyakrabban kapunk az iskolában megtörtént kis, humoros történeteket. Ilyeneket mindig szívesen látunk és közlünk. Tavalyról is van még egy pár, de a beküldő neve nincsen rajta. Aki esetleg küldött be, de még nem közöltük, jelentkezzék.

Kasszafúrás az ókorban

Latin órán Cicerónak a Catilina elleni első beszédjét fordítják. A diák akadozva felel: Kimondom nyíltan, hogy a múlt éjjel ott jártál a... Itt megakad. Inter falcarios. Ezt sehogysem tudja lefordítani. Már több helyről súgják: a kaszaművesek utcájában. Erre a diák újra kezdi és boldogan kivágja: Kimondom nyiltan, hogy a múlt éjjel a kasszafúrók utcájában jártál. *Kéry János* VI. a.

Ev. gimn. Budapest.

A világ legérdekesebb könyvtárához tartozik a 43 ezer kötetet számláló kremsieri érseki könyvtár. Keletkezés Lichtenstein-Kastelkorn kardinális idejére vezethető vissza, aki szenvedélyes könyvbarát és könyvgyüjtő volt. A könyvtár egyik legértékesebb műve az 1521-ből származó zsoltár, amelyet az olasz Giovanni de Ferrara karmelita szerzetes szerkesztett. Ez a hatalmas könyv 228 oldalból áll és nem kevesebb, mint 2500 kis és nagy iniciale díszíti. Mivel két lapnak az elkészítéséhez egy szamárbőrre volt szükség, az egész könyv előállításához 57 szamár bőrét dolgozták fel.

Az innvölgyi Fliesz községben a munkások egy öreg gótikus ház tetejének a lebontása közben egy faburkolatra bukkantak, amely a megállapítás szerint 1360-ból származik. A közel 600 éves faburkolat mögött, vastag porés vakolatrétegtől fedve, kétfajta játékkártya részeire akadtak. Összesen 8 kártyára, amelyek körülbelül 1475-ből származnak és egy másik kártyalapra, amely még régibb. Itt a **világ egyik legrégibb játékkártyájáról** van szó, amelyet egyáltalán ismernek. A kártyák közt szerepel a szívkirálynő, akin azonban nincsen hermelinköpeny, csak korona ékesíti és egy szív van a kezében.

Egy svájci tudós megállapította **az egyes népek beszédsebességét.** A francia átlag 350, a japáni 310, az olasz 270, a német 230, az angol 220 szótagot mond ki percenként. Természetesen átlagszámról van szó, hiszen minden országban vannak gyorsabban és lassabban beszélő emberek.

Ősrégi agyagedényeket és egy bronzkést találtak a znaimi kerületben levő Neumühlen közelében. Szakértők szerint a Krisztus előtti V. századból való illir eredetű leletről van szó.

A rádium gyártása rendkívül nehéz. A pittsburgi gyárnak, hogy egy gramm tiszta rádiumot kapjon, a következőkre van szüksége: 500 tonna nyersanyag, 500 tonna különféle vegyszer, 10 ezer tonna tiszta víz és 150 személy munkája egy hónapig. A gyár legfeljebb 35 gramm rádiumot állít elő egy évben.

A niobiummal öntvényezett vas olyan fémet ad, amely a gőzturbinákban még 600 fok hőséget is kibír.

Az újszülött bálna 6 méter hosszú. Felnőtt állapotban a 30 métert és a 150.000 kilogrammot is eléri.

A szójabab, amelyet nálunk már több, mint 60 éve termesztenek, kb. 35% fehérjét és 18% zsírt tartalmaz. Más növényi fehérjékkel szemben teljesen helyettesíti az állati fehérjét, és több, mint 90%-a emészthető. A hússal szemben az az előnye, hogy nem tartalmaz anyagcserezavarokat okozó anyagokat. Lecithin-tartalma, benne szervesen kötött foszforral, mennyiségben meghaladja a húsét, a tehéntejét és a tojásával és velőével egyenlő értékű. Tartalmaz A s B vitamint. 1 kg teljes szójaliszt megfelel 3—5 kg csonttalan húsnak, 58 tojásnak és 6.5 kg tehéntejnek.

Az emberi test víztartalma születésekor 69%, a harmadik hónapban 94%, 20. évében 62%, 70. évében 58%. A fogzománc 1%, az agy 79%, a vese 83% vizet tartalmaz.

Műlábú teknősbéka él az amerikai Greenwichben. A sebesült háromlábú állatot egy farmer találta a bozótban. Meggyógyította és műlábat csináltatott neki.

Külön emlékbélyeget bocsát ki az olasz posta **Titus Livius** római történetíró születése 2000-ik évfordulója alkalmából.

Rómától nem messze, a Monteporzió mellett épül **Európa legnagyobb csillagvizsgáló állomása.** A tudomány legújabbszerű eszközeivel szerelik fel, különösen a nagy teleszkóp fog olyan megfigyeléseket lehetővé tenni, amilyenekre eddig nem volt mód. A monteporziói intézet főfeladata lesz a Vénusz-bolygó megfigyelése.

Diákemlékeimből...

Irta: **Csukly László** V. o. t., Aszód.

Nyári pályázatunkon jutalmat nyert.

Gyomlálgatok emlékeim virágos kertjében. Itt sorakoznak most, az egyik vídám mosolygással, a másik csendes, szelíd, könnyes szomorúsággal. Melyik a legszebb, melyik a legkedvesebb? Ki tudná megmondani? A kacagás mindig mosolyt ad, viszont a gyászból is kedves emlék lesz idővel...

A tél már a tavasszal ölelkezett, álnok, hazug barátságot mutatva. Mi pedig vídám mosollyal néztük ezt a barátkozást. Nekünk ugyan mindegy. Különösen ma, mikor csomagot kaptunk.

Istenem, csomag! Hogy ez mit jelent, csak az tudja megérteni, aki lakott már idegen kosztadónál. Mert a kosztadó nénikéknek megvan az a jó tulajdonságuk, hogy a rájuk bizott diákot nagyon féltik a gyomorrontástól. Nehogy mulasztania kelljen az iskolában.

— Óh, a kosztadó nénikék nagyon előrelátók és okosak!

Elég az hozzá, hogy mi is megbocsátó mosollyal néztünk asztalunkra, ahol ott állt a zaccos, cukorjegyes kávé. (Csak a jegyet tették bele, a cukorral a néni édesíti elrontott életét. Állítólag mi rontjuk el s így vesz magának elégtételt. Édes a bosszú!) De azért nem haragszunk. Nekünk külön éléstárunk van. Csomagunk jött.

Barátom, kinek, ha tele a gyomra, mindig megjön a tréfacsináló kedve, most is kitűnő ötlettel rendítette meg a világot, akarom mondani, a diáktanyát.

— Tudjátok, mit? Ezzel a maradék lekvárral lehetne valamit kezdeni.

Többet nem szólt, hanem titokzatos hallgatásba merült. Én nem vagyok kíváncsi természetű, de mert a tulajdon lekváromról volt szó, szerényen mégis megkockáztattam egy kérdést:

— Mit akarsz megint?

— Az alattvaló teljesítse a kötelességét és ne legyen kíváncsi, — mondta hadvezéri gőggel és újra elhallgatott.

Mi is hallgattunk. Szürke kis alattvalók voltunk, mi mást tehettünk volna. Ha tovább haragítjuk, esetleg megeszi minden ennivalónkat. Lassan homály szállt a szobára. Ránknehezedett a téli délután. Kinn a kifejezéstelen sötétség...

Végre tudatta velünk a nagy hadvezér a haditervet. A tréfa egy kicsi lakótársunkra irányult, ki délutánonkint tanítani járt és csak az esti órákban jött haza. Ő lesz a szenvedő alany.

Tűkön ültünk már az alacsony, gerendás szobában. Minden perc egy örökkévalóságnak tetszett. Ekkor nyílt az ajtó és belépett rajta az áldozat.

Mint a gyilkosok, úgy ugrottunk rá és már működött is mázoló művészetünk. Bekentük lekvárral arcát, kezét. s ekkor felgyújtottuk a lámpát...

Megdöbbentünk. Ahelyett, hogy a tréfán mosolygó gyereket láttunk volna, előttünk síró gyerek. Percek alatt elszállt a vídámságunk s valami dermesztően hideg félelem költözött a szívünkbe.

— Mi bajod, Palkó? — bátorodott elő belőlünk a kérdés.

Ránk emelte könnyes szemét, amelyben már akkor vérző lelke is kinn ült s csak annyit mondott:

— Meghalt az édesapám.

Aztán levetetette magát az ágyra és zokogott.

Mi csak álltunk körötte. A szívünk összeszorult s azt a szelíd tekintetű parasztbácsikát láttuk, aki most az égi mezőkön aggódik az ő kis fiáért, kinek apai támasz nélkül kell tovább vívnia harcát a könnyes élettel.

Egy ideig álltunk, aztán csendes zokogással összeborultunk és sírtunk öten, egy emberi tragédia és egy rosszul sikerült tréfa áldozatai. Végre síró gyászunk közé belopta magát a szeretet. Észrevétlenül apró kis szálacskákkal összekötözgette szíveinket egy életre.

Ott ültünk az ágyon, könnyes, összemelegedett szívvel. Kinn nagy, néma éjszaka volt, hideg szeretetnélküliség... Csak az égről nevetett le két igenkicsi csillag, két figyelő, mosolygó szülői szem...

DIÁKESETEK

A vajas föld

Latin dolgozatírás van mégpedig latinról kell magyarra fordítani egy szöveget. Előfordul benne ez a kifejezés: „humum pinguem". A diák nem ismeri a szót. Belepillant a szomszéd füzetébe, ott azt látja, hogy a bölcs szomszéd (aki jó tanuló, tehát bizonyosan tudja, mit jelent) azt írta: *a zsíros földet.* Átveszi tőle a fordítást, de nehogy egészen hasonló legyen, nyugodtan leírja: *a vajas földet.* *Farkas János,* Budapest.

Francia forradalom és gépfegyver

Történelem órán a francia forradalomról van szó. A diák felel: A jóléti bizottság vidéki megbizottjai lassúnak találták a guillotinnak a működését és a nantesi biztos százával a Loirba fojtatta az embereket, Lyonban pedig összeterelték őket és közéjük lőttek -- gépfegyverrel.

Bibliai kérdéseink megfejtése

1. A Kolossébeliekhez írott levél.
2. Jeruzsálemben Kr. u. 50—51. körül, Ap. Csel. 15. Gal. 2.
3. A Fil., Kol., II. Tim. és a Filemonhoz írott leveleket.
4. Ap. Csel. 18:19—1940:.
5. Aristarkhus: Ap. Csel. 19:29., 20:4., 27:2., Kol. 4:10., Filemon 24. Barnabás: Ap. Csel. 4:36., 9:27., 11:22, 30., 12:35., 13:1, 2, 7, 43, 50., 14:12, 20., 15:2, 12, 21, 36, 39, I. Kor. 9:6., Gal. 2:1, 9, 13., Kol. 4:10. Démás: Kol. 4:14., II. Tim. 4:10., Epafrás: Kol. 1:7., 4:12., Epafroditus: Fil. 2:25., 4:18., Erastus: Ap. Csel. 19:22., Róm. 16:23., II. Tim. 4:10., Gájus: Ap. Csel. 19:29, Róm. 16:23., I. Kor. 1:14., III. Ján. 1., János: Ap. Csel. 17:5., Róm. 16:21., Jézus-Justus: Ap. Csel. 1:23., 18:7., Kol. 4:11., János Márk: Ap. Csel. 12:11., Kol. 4:10., II. Tim. 4:11., Krescens: II. Tim. 4:10., Lucius: Ap. Csel. 13:1., Róm. 16:21., Lukács: Kol. 4:14., II. Tim. 4:11., Akvilla és Priscillla: Ap. Csel. 18:2., Róm. 16:3., I. Kor. 16:19., II. Tim. 4:19., Kvartus: Róm. 16:23., Sekundus: Ap. Csel. 20:4., Szilás: Ap. Csel. 15:21., 32., 34., 40, 16:19, 25, 17:4, 10, 15, 18:5., Sintikhe: Fil. 4:2., Sopater: Ap. Csel. 20:4., Tertius: Róm. 16:22., Timotheus: Ap. Csel. 16:1, 17:14, 18:5, 19:22, 20:4., Róm. 16:11., I. Kor. 4:17, 16:10., II. Kor. 1:1, 19., Fil. 1:1, 2:19., I. Thes. 3:6., I. Tim. 1:2, 18, 6:20., II. Tim. 1:2., Zsid. 13:13., Titus: II. Kor. 2:12, 7:6, 14, 8:6, 16, 23, 12:18. Gal. 2:1, 3, II. Tim. 4:10. Tit. 1:3., Trophimus: Ap. Csel. 20:4, 21:29, II. Tim. 4:20., Tikhikus: Ap. Csel. 20:4., Ef. 6:24., II. Tim. 4:12., Tit. 3:12.

Pontversenyünk állása:

Boytha György 6, Csekme Pál 9, Gécs Mária 9, Hegedűs László 9, Kasper Egon 9, Lisznyay Erika 9, Móritz Péter 10, Tóth Kálmán 8, Török Alajos Pál 8, Valent Béla 10. *Grűnvalszky Károly.*

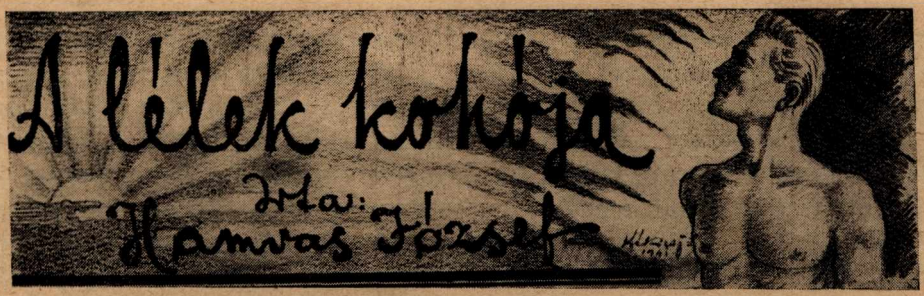

— Okos, érett fiú vagy Imre. Nem is tudod, milyen sokat köszönhetsz az öreg nagytiszteletű úrnak, hogy így felszabadította lelkedet a betűtől.

— Nagyon tudom, ki volt ő nekem. Mikor érezte, hogy már összeesik, sokszor beszélt nekem halkan, elgondolkozva. Úgy voltam vele, mintha nem is nekem mondaná, hanem hangosan gondolkodnék.

— Miket mondott?

— Majd el-elmondok belőlük. A legerősebben azt fejtegette, hogy az ifjúkor a lélek kohója. Akkor kell kiégni belőle a gyerekes felületességnek, a mesék ábrándozásának, mely máról holnapra munka nélkül várja a nagyszerű életet. Ebben a korban kell megtisztulni a salaktól a világos gondolkozásnak, mely a valóságra épít és elfogulatlan ítéletre törekszik. De ebben a korban kell erőt gyűjteni a lelkesedéshez. Az ifjúság kohójának melegét meg kell őrizni az egész életre, hogy a legzordabb időben se fagyjon meg a szívünk.

Sándor csodálkozva hallgatta ezt a beszédet és a fiú vállát megveregetve, jóízűen mondta:

— No hát most te tanítasz engem. Igazán sokat ér ez a lecke.

Imre szerénykedett:

— Nem az én tanításom. Hogy, hála Istennek, megmaradt az emlékezetemben, onnan van, mert a nagytiszteletű úr az utolsó időben sokszor fejtegette. Ezt akarta nekem hagyni örökségül.

— Bizony jó volna, ha az emberek lelki örökséget is hagynának utódaikra.

Sándor a szövetség legközelebbi összejövetelén, amikor végeztek a másnapi leckével, elmondta, hogy milyen szép gondolatot hagyott örökségül az öreg nagytiszteletű úr.

A szelíd, csendes Szántó szólalt meg először:

— A derék ember egész életében gyűjt. A nagytiszteletű úr az életigazságokat gyűjtötte.

Buttler már forgatta eszében a tételt:

— Jól van, hogy az ifjúság az élet kohója. De hogyan lehet szabályozni benne a tüzet, ha túlerősen ég és azt is elhamvasztja, amire később szükség volna?

— Azt hiszem, — mondta Gyenge, — arról senki sem tehet, hogy hány fokon hevül a kohója.

— Igen, ha az embert csak vak ösztön vezeti, — felelt rá Sándor, — aztán ösztönének sugalmazásától elkábul. Olyan ez, mintha valaki nekivágna az útnak ismeretlen vidéken, térkép nélkül. De aki előtt a magasságban ottragyog a vallás csillaga és a földi életben eligazítja az erkölcs iránytűje, az nem téved el.

— Jó stiliszta vagy, — dörmögött

Buttler. — A negyedikben is a tied volt a legjobb iskolai dolgozat.

Egyszerre elnémult a társaság. Alattuk haragos dübörgés hallatszott. Mintha megmozdult volna a föld, a fali órája egyet pendült, aztán megállt:

— Földrengés! — kiáltottak, aztán szaladtak ki az utcára. Sándor átment az édesanyja szobájába.

Az özvegy ijedten nézett a sarokba. A padmalyról jókora darab mész hullott le, a pora még a levegőben szállongott.

Sándor megnyugtatta édesanyját, hogy szerencsére semmi baj nem történt és most már itt marad mellette. Remélhetőleg nem ismétlődik meg a lökés. Az ujságok majd írnak róla és tudósok megmondják, lehet-e még veszedelemtől tartani.

Az éjtszakát a város nagyrésze kint töltötte az erdőben. Az Angertől és Varistól a Károly-magaslat oldalában villanylámpák mellett mindenfelé hevertek az emberek. Vígan vacsoráztak, beszélgettek, énekeltek. A Károly-magaslaton tarokkozott egy társaság.

Sándor otthon maradt és csak másnap hallotta, mi minden történt az éjtszaka. Még egy pompás nagy füles baglyot is hoztak. Reggel belopták az elsőéves teológusok termébe, minthogy a teológia elsőéves hallgatóit baglyoknak hívták.

Még a délelőtt történt és a következő tízpercben végigfutott a híre valamennyi osztályon.

Egy pompás, nagy fülesbaglyot is hoztak.

A hetedik osztályban Horányi tanár úr óráján csodálatos természeti tüneményt tapasztalt.

Horányi tanár úr erősen ideges természet és a tegnapi földrengés megviselte idegeit. Ismételten megkérdezte a fiúkat, nem történt-e valahol szerencsétlenség a földrengés következtében. A fiúk persze az esetek egész sorát tudták. Hogyne tudták volna, mikor ezzel is mult az óra.

A Balfi-utcában kémény dőlt be, az Ikva partja megrepedt és a víz befolyt a Sas-tér pincéibe, a Fertő-köz boltíveiről téglák hullottak, egy bánfalvi

asszonyt meg is sebesítettek. Hogy a történelem nem jegyezte föl ezeket az eseteket, annak, valószínűleg az az oka, mert sohase történtek meg és ott a hetedikben teremtette az osztály valamennyit Horányi tanár úr rémítésére.

A hetedik osztály terme a régi épület első emeletén volt. Az idő megviselte és hátulsó fala se volt téglából, hanem bemeszelt deszkafal, melynek tulsó oldalán az igazgatóné éléskamarája volt elhelyezve.

Mikor már jól benne volt az osztály a földrengéses hangulatban, valamelyik merész kezdeményező elkezdte mozgatni a padlódeszkát, amin a tanár úr állt. Titkos sugallat hatása alatt egy másik, aki második basszus volt az énekkarban, legmélyebb hangján morogni kezdett. Az osztály gyorsan felfogta a helyzetet.

— Földrengés! Meneküljünk! — kiabálták.

De az ideges Horányi tanár úr, ha el is halványodott, bátor ember volt:

— Nem futunk! Itt maradunk! — kiáltotta.

— De földrengés! — kiabálták a fiúk. Az igazgatóné éléskamarájának a deszkafala is elkezdett inogni, zuhanásokat lehetett áthallani. Bizonyosan valami jóféle füstölt holmi szabadult le a szegről.

— Micsoda magyarok maguk? — harsogta idegességtől kipirulva Horányi, — ha mindjárt futásra gondolunk. Justum ac tenacem propositi virum, si fractus illabatur orbis, impavidum ferient ruinae...

Megszólalt az óra végét jelző csengetyű.

Horányi elmondta az izgalmas óra történetét a tanári szobában. A fiatalabb kollégák kuncogva vonultak félre a sarokba. Nem akarták megbántani Horányit. De Mártay, a szókimondó öreg, megveregette Horányi vállát:

— Csúnya komédiát játszottak veled a gyerekek.

Horányi bizonytalanul nézett körül:

— Hát máshol nem tapasztaltatok semmit?

Mártay tovább dörögte:

— Ez a világ egyedülállóan ritka földrengése volt. Egyetlen szobában, a ház első emeletén jelentkezett. De majd kideríti igazgatónk, hogy micsoda elemek okozták. Már csenget is a pedellusnak.

Volt a hetedikben egypár cégéres tréfacsináló: a Kolb Frici meg a Szőke Jóska. Ezeket hívták be először. Ezt is megtudta két perc alatt az egész ifjúság,

Kolb Frici, a Magyar Társaságban a tréfás elbeszélések írója, igen-igen komoly arcot tudott vágni és ebben volt valami komikus.

Az igazgató először őt kérdezte:

— Mit csináltak maguk?

— Megijedtünk, felelt halálos komolysággal Kolb.

— Nem hiszem. Maguk tudták, hogy komédia.

— A komédia csak a nézők számára nevetséges, de akik benne vannak, azoknak tragédia lehet.

— Hallga, Kolb. Én nem azért hívattam, hogy magával vitatkozzam. Azt akarom tudni, hogy ki csinálta a hetedik osztályban a földrengést.

— Hát, kérem, én nem tudom, igazgató úr.

— Ki mozgatta a deszkát?

— Nem tudom, mert én távol ülök attól a deszkától, ami mozgott.

— Kik ülnek a deszka fölött?

— Ez nem titok. Az első padban

Tárnoki esperes úr fia, a másodikban Zsolt Károly, az iskolai felügyelő úr fia, a harmadikban az igazgató úr fia.

— Elég! És az utolsóban?

— Barna Dénes, aki elsőtől tiszta jeles.

— Ezek nem csinálhatták ezt az ostobaságot.

— Ez az én nézetem is, — mondta rideg határozottsággal Kolb. A fiatalabb kollégáknak megint félre kellett vonulni, hogy kuncoghassanak.

Az igazgató kellemetlenül érezte magát. Attól félt, hogy egészen fonák helyzetbe kerül. Szőkéhez fordult:

— Persze maga se tud semmit.

Szőke nagy deklamátor volt. Még ha háromért paprikás szalonnát vett a szomszédban, azt is olyan komolyan mondta, mintha szószékről beszélne, most megeresztette a baritont:

— Elmondhatom, ami történt, az osztály ijedelmét, a tanár úr hősi bátorságát, amit nem felejtek el soha, még a csatatér golyózáporában sem.

— Nekem ne szavaljon! — idegeskedett az igazgató. — Maga az utolsó padban ül, tudnia kell, ki mozgatta a deszkafalat.

— Azt a tényt nem lehet letagadni, hogy a deszkafal mozgott. Erről én tanúbizonyságot tudok tenni, mert a fal hátba ütött. De mielőtt erről ítéletet lehetne mondani, meg kell állapítani, hogy annak a falnak másik oldala is van és ezért nem lehet mereven elutasítani a kérdést, hátha a másik oldalon mozgatták és ez a mozgatás okozta a padló megmozdulását.

— Micsoda! — fakadt ki dühösen az igazgató. — Hogy az én éléskamrámból csinálták a maguk komédiáját? Takarodjanak! Majd elvesszük a kedvüket az ilyen kalandoktól.

A két fiú kiballagott. A tanárok órára indultak. Amikor távolabbra értek, ki-kipattant belőlük a nevetés. Mártay ott ballagott közöttük és bajuszát megsodorva mondta:

— Nahát, ezeket a gyerekeket jól kineveltük. Emlékszem, milyen mafla kölyök volt ez a Kolb, mikor az elsőbe beíratkozott. Szőke meg olyan trunkus volt, hogy azt hittem, sohase ér föl a negyedikbe.

Egy-két lépést hallgatva ment, aztán fölkapta a fejét:

— Hanem azért büszke vagyok rájuk. Tudjátok mit, kollégák? Ne csináljunk az egész dologból semmit.

Úgy is lett.

(Folytatjuk)

ISKOLAI ESETEK

A rím

Mindnyájan jól ismerjük Arany János „A walesi bárdok" című költeményét. Ennek ötödik szakaszában, a második sor végén álló „sire" szó rímel a negyedik sor végén levő „sír" szóval. Nem akarok nagy költőnk verséről bírálatot mondani, de ha a „sire" szót „szőr"-nek ejtjük, nem rímel a „sír" szóval, ha pedig „sir"-nek mondanánk, nem felelne meg az angol kiejtés szabályainak. Mindezeket figyelemben tartva egyik barátunk múltkori felelete alkalmával így oldotta meg ezt a kényes kérdést:

S a nép, az istenadta nép,
Oly boldog rajta, Szőr!
Kunyhói mind hallgatva, mint
Megannyi puszta sör.

A plankton fajtái.

Egyik kevésbbé kiváló barátunkat hívják ki felelni természetrajzból. Neki az a kérdés jutott, hogy mik tartoznak a planktonokhoz. Ezért hát többek között felsorolja a kovamoszatokat, a foraminiferákat, a halak petéit. Ezzel már be is akarta zárni felsorolását, de mivel még egyik barátja azt sugta, hogy a radiolák is ide tartoznak, nem értve jól a sugást, halkan megyjegyzi: „És végül a rádiók is".

Kelemen Tamás.

IRODALMI REJTVÉNY

Kókai Aladár
(6 pont)

Bernsenyi Daniel

*I	K	I	L	C	G	E	Ö	L	R
S	N	T	Ö	S	N	S	F	N	É
T	E	A	B	L	Á	Z	E	E	M

Ha a betűket bizonyos rendszer szerint olvassuk a csillaggal megjelölt betűtől, egy idézetet kapunk. Küldjétek be a költő nevét is!

BETŰREJTVÉNYEK

Zelenyánszky András
Egyenként 2 pont)

Ukrajna

a
j
u u u

Don (Ond, Dóra)

D
O

NÉVREJTVÉNY

Bankó Ágnes
(5 pont)

Tamás Palko

A L M Á S P A T K Ó

Hogy hívják azt a két fiút, akik ezt a tésztát szeretik?

PONTVERSENYÜNK ÁLLÁSA:

Abaffy Erzsébet 30, Albrecht Győző 55, Algőver Mihály 55, Bankó Ágnes 30, Benedikti Dániel 55, Bokor András 30, Borbély Károly 55, Borszék Lajos 30, Csekme Pál 55, Csermely Egon 55, Dévai Miklós 30, Domokos Katalin 30, Edelényi Endre 30, Egri Erzsébet 30, Farkas János 30, Fábry László 45, Fejér Árpád 30, Fényi Béla 30, Gedőváry Lilike 40, Glazewski Melitta 55, Győrbíró Károly 30, Hegyi István 30, Hegyi Kálmán 55, Herrstein Gyula 55, Hesp Ede 30, Hibbey Csaba 30, Horányi László 30, Horváth Éva 30, Kasper Egon 30, Kelemen Tamás 55, Kemenczei Sándor 30, Kenessey Ákos 55, Kéry János 30, Kilczer Gyula 55, Kokavecz Endre 55, Konczos György 15, Kovács Béla 30, Kókai Aladár 30, Kristóf P Pál 30, Kucsman Árpád 55, Lautenbach Tibor 30, Lászik Mária 30, Loós Tibor 30, Lovász János és György 30, Lunczer Ágnes 30, Macher Frigyes 55, Manninger Ernő 55, Martonovics Ferenc 30, Mayerik Károly 30, Mazán János 25, Mazán Kálmán 25, Móritz Péter 55, Nyírő Károly 30, Őri Zsuzsa 40, Pásztor Emil 55, Porubszky György 30, Rakssányi Kálmán 30, Reményi Éva 30, Schilli Irén 30, Scholtz Armand 30, Szlavkovszky István 45, Szokolay Etelka 30, Szokolay Mihály 55, Szuchovszky Gyula 40, Tardy Edit 55, Tarnóczi Tivadar és Zoltán 30, Tertinszky Edit 35, Técsői Sándor 55, Träger Herbert 25, Turóczy Erzsébet 55, Unger László 30, Vajda Barna 30, Valent Béla 55, Vantara János 45, Varga K. György 50, Vidovszky Kálmán 30, Vohmann Ingeborg 45, Weiszer Edit 55, Zelenyánszky András 55, Zilahy Gyula 30, Zimmer Károly 55, Zorkóczy Gábor 55.

27

BOX y/k

AZ IFJÚ ÉVEK októberi számának rejtvénymegfejtései:

KERESZTREJTVÉNY.

SZEMÉSZ MADEIRA
A LISZTFERENC L
BE DIÓ A CAN LE
AGYAR MRV FELÉM
REGS KAMAT KÁVA
IRE BORONÁL MAN
AM GAM K LÁZ YN
EDISON HAZUDJ
KL BÁR M DAG OB
OLT TAGADÁS IZA
KECS KÁROS HTSL
ÁTLÁT ZIG BÉRES
RT FÁS N VAK FO
D LÁTODEBABÁM R
AMERIKA ARASZOS

KOCKAREJTVÉNY.

LATINÓRA
ALAPITÓ
TAMÁSI
IPARI
NISI
OTI
RÓ
A

BETŰREJTVÉNY.

Beszterce Rákos
Arad Sopron
Sárospatak Ónód
BRASSÓ

NÉVREJTVÉNY.

Kalaposmester

BUDAPEST, 1941. NOVEMBER. XX. ÉVFOLYAM 3. SZÁM.

IFJÚ ÉVEK. Ifjúsági folyóirat.

Alapította **Algőver Andor.**

Laptulajdonos: **az Országos Evangélikus Tanáregyesület.**

Főszerkesztő: **Dr. Bánkúti Dezső.** Felelős szerkesztő és kiadó: **Dr. Remport Elek.**

Szerkesztő bizottság **Arató István,** Kőszeg. **Dr. Blázy László,** Budapest. **Dr. Czinkótszky Jenő,** Békéscsaba, **Dr. H. Gaudy László,** Budapest, **Dr. Keken András,** Budapest, **Kirner Gusztáv,** Békéscsaba, **Máczay Lajos,** Nyíregyháza, **Dr. Ruhmann Jenő,** Sopron, **Dr. Zelenka Margit,** Budapest, **vitéz Zerinváry János,** Bonyhád.

Szerkesztőség: Budapest, VII., Vilma királynő-út 19.

Kéziratok a felelős szerkesztő lakására, Budapest, VII., Damjanich-u. 28/b, III. 22. küldendők.

A kiadóhivatal vezetője: **Ruzicska László, Budapest, XI., Váli-út 4, II. 2.**

Postatakarékpénztári csekkszámla: **26.111.**

A lap havonként jelenik meg.

Előfizetési ára egy évre 3 pengő; egyes szám ára 40 fillér.

Garab József könyvnyomdája, Cegléd.